

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ імені Івана Боберського

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«СОЦІОЛОГІЯ»

I

«ОСНОВИ ПРАВА»

Силабус розроблений для здобувачів вищої освіти *освітнього ступеня бакалавр* галузі знань *освіта*, спеціальності *середня освіта (фізична культура)*, освітня програма «**Фізична культура різних груп населення**».

Навчальна дисципліна входить до *нормативного компоненту* освітньої програми. Її викладають у *1 семестрі* денної форми навчання. Відповідно до навчального плану дисципліні відведено *4 кредити*. Загальна кількість годин – 120 (н.д. «Соціологія» - 90; н.д. «Основи права» - 30); з них: аудиторних – 80 год. (н.д. «Соціологія» - 50; н.д. «Основи права» - 30); самостійної роботи студента – 40 год.(н.д. «Соціологія»). Матеріал поділено на 2 модулі. Вид контролю – *іспит*.

Керівники курсу

Курчаба Тетяна Миколаївна – доцент кафедри гуманітарних дисциплін, кандидат наук з фізичного виховання і спорту.

Контактна інформація:

Адреса: Львів, 79007, вул. Костюшка, 11, ЛДУФК імені Івана Боберського, авд.206, тел. (032) 2603258,
e-mail: tmsortsociology@gmail.com

Консультації: понеділок, четвер, 15.00 – 17.00 в приміщенні кафедри гуманітарних дисциплін

Турчак Олександр Володимирович – професор кафедри гуманітарних дисциплін, доктор юридичних наук.

Контактна інформація:

Адреса: Львів, 79007, вул. Костюшка, 11, ЛДУФК імені Івана Боберського, авд.206, тел. (032) 2603258,
e-mail: mary.vashchyshyn@gmail.com

Консультації: вівторок, 15.00 – 17.00 в приміщенні

кафедри гуманітарних дисциплін.

Опис дисципліни

Одним із основних напрямків та завдань перебудови вищої освіти в незалежній Українській державі є формування нового світогляду української молоді та гуманізація освіти. Велике значення в досягненні цієї мети має навчальна дисципліна - СОЦІОЛОГІЯ. Основне її призначення – інтегрувати гуманітарні знання в єдину систему, поєднати знання студентів про різноманітні сторони суспільного життя. Навчальна дисципліна соціологія має допомогти студентам проаналізувати сучасне українське суспільство, його проблеми та протиріччя.

Метою викладання навчальної дисципліни “Соціологія” є отримання теоретичних знань про соціальні явища та процеси, дію соціальних законів, розвиток соціологічного мислення та культури студентів, формування навичок проведення конкретно-соціологічного дослідження: вміння скласти програму дослідження, анкету для збирання соціологічної інформації, провести елементарну обробку зібраної інформації тощо.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є соціальні дії, явища, зв'язки, відносини та процеси, що відбуваються в суспільстві, характеристика базових категорій, закономірності виникнення й функціонування соціальної реальності в сфері фізичної культури та спорту

Основними завданнями, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є:

- опанування сутності теорії та методології соціологічної науки.
- формування розуміння специфіки функціонування соціальної сфери фізичної культури та спорту у сучасному суспільстві.
- знайомство з практикою організації соціологічних досліджень у сфері фізичної культури та спорту.

Студент повинен знати:

1. Структуру соціологічної системи знань.
2. Завдання та проблеми сучасної української соціології.
3. Визначення суспільства та його основні ознаки.
4. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії.
5. Профільюючі напрямки та розділи в соціальній практиці спорту.
6. Методику і техніку соціологічних досліджень.

Студент повинен уміти:

1. Організувати та провести конкретно-соціологічне дослідження у сфері фізичної культури та спорту.
2. Використовувати набуті навички соціальної діяльності та поведінки у повсякденній педагогічній та організаційно-управлінській діяльності для інтенсифікації процесу соціалізації молоді.

Пререквізити: дисципліна тісно пов'язана з сферами наукових знань про соціум та людину, спираючись на досягнення статистики, демографії, психології, економічних, політичних, правових наук, успішно кооперує свою діяльність з науками про фізичну культуру та спорт.

Постреквізитів не існує. Студенти здобудуть компетентності, важливі для професійної кваліфікації здобувача вищої освіти рівня бакалавр.

Соціологія:

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми студенти мають досягти таких результатів навчання:

1) загальні компетентності:

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

2) Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.

СК 10. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

СК 11. Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом.

СК 13. Здатність застосовувати сучасні технології управління суб'єктами сфери фізичної культури і спорту.

СК17. Здатність діяти на основі соціальної відповідальності та громадянської свідомості, застосовувати процедури і технології захисту прав і свобод осіб з інвалідністю відповідно до чинного законодавства України.

3) Програмні результати навчання:

ПРН1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.

ПРН 2. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.

ПРН 3. Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

ПРН 4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.

ПРН 5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПРН 6. Мати базові знання з проведення досліджень проблем фізичної культури і спорту, підготовки та оформлення наукової праці.

ПРН 8. Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань.

ПРН 19. Аргументувати управлінські рішення для вирішення проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту; мати навички лідерства.

ПРН 20. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН 21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 22. Визначати зміст та планувати процес фізичного виховання в освітній і інших сферах професійної діяльності в умовах соціально-економічного середовища що змінюється.

ПРН 24. Застосовувати процедури і технології захисту прав і свобод осіб з інвалідністю на основі соціальної відповідальності та громадянської свідомості, відповідно до чинного законодавства України.

Навчальний конвент «Соціологія»

Назви змістових тем	Розподіл годин				Результати навчання. Знати:
	разом	Л	С	с.р.	
<p>Тема 1. Предмет, структура, функції соціології. Основні етапи історичного розвитку соціологічної думки.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мультимедійна лекція. • Семінар (доповідь-візуалізація). • Самостійна робота студента. 	8	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> - суспільство, соціальні явища та процеси соціального пізнання; - структура соціологічного знання; - історичні, соціальні та теоретичні передумови виникнення соціології як науки; - західна соціологія ХХ століття: основні напрями, школи та проблеми.
<p>Тема 2. Становлення і розвиток соціологічної думки в Україні.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійна робота студента. 	6	-	-	6	<ul style="list-style-type: none"> - українська протосоціологічна думка; - соціологічні погляди Григорія Сковороди; - роль Кирило-Мефодіївського братства, праць М.Костомарова та творчості Т.Шевченка; - політична соціологія М.Драгоманова; - М.Грушевський як історик-соціолог: “генетична соціологія”, “політична соціологія” та принципи етнополітики; - проект науки соціологія у творчості Б.Кістяківського; - проблема розвитку соціології в сучасній Україні.
<p>Тема 3. Суспільство як соціальна система: сутність, типи, тенденції розвитку.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лекція із застосуванням «мозкового штурму». • Семінар «Мозковий штурм». • Самостійна робота студента. 	6	2	2	2	<ul style="list-style-type: none"> - суспільство як соціальна система; - еволюція уявлення про суспільство та теорії його походження; - характеристика основних підсистем суспільного життя; - проблема типологізації суспільств; - модернізація та глобалізація розвитку суспільства.
<p>Тема 4. Соціальна структура та соціальна стратифікація суспільства.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лекція з розбором мікроситуацій. • Семінар «Мозковий штурм». • Самостійна робота студента. 	8	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> - витоки та чинники соціальної стратифікації; - соціальна структура суспільства: основні види та елементи; - теорії соціальної стратифікації; - соціальна мобільність, види соціальної мобільності; - трансформація соціальної структури українського суспільства.
<p>Тема 5. Економічна соціологія: праця та економічне життя.</p>	6	-	2	4	<ul style="list-style-type: none"> - сутність, предмет, об’єкт та функції економічної соціології, соціології праці та зайнятості;

<ul style="list-style-type: none"> • Семінар (дискусія у вигляді ток-шоу). • Самостійна робота студента. 					<ul style="list-style-type: none"> - співвідношення трудової діяльності та трудової поведінки. Структура та форми трудової поведінки; - зміст, структура та функції трудової мотивації, її компоненти; - механізми регуляції трудової поведінки; - проблемні пошуки вітчизняної економічної соціології, соціології праці та зайнятості
<p>Тема 6. Особистість як об'єкт і суб'єкт соціальних відносин.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лекція з розбором мікро ситуацій. • Семінар рольова гра. • Самостійна робота студента. 	8	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> - соціологічні підходи до вивчення особистості та її місця в суспільстві; - соціалізація особистості, етапи розвитку гри М.Партен; - теорії розвитку дитини; - соціальний статус та соціальна роль особистості.
<p>Тема 7. Соціологія освіти.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лекція з розбором мікроситуацій. • Семінар рольова гра. • Самостійна робота студента. 	8	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> - статус, предмет і об'єкт соціології освіти; - освіта як соціальний інститут, функції освіти в суспільстві; - теорії навчання; - вплив освіти на соціальну мобільність індивіда.
<p>Тема 8. Соціологія спорту.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лекція-візуалізація. • Семінар (дискусія у вигляді ток-шоу). 	4	2	2	-	<ul style="list-style-type: none"> - соціологія спорту як галузь сучасного соціологічного знання; - предмет соціології спорту; - взаємозв'язок соціології спорту з іншими дисциплінами.
<p>Тема 9. Профілюючі напрямки та розділи в соціальній практиці спорту: їх особливості та взаємозв'язок.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лекція із застосуванням «мозкового штурму». • Семінар метод кейсів. • Самостійна робота студента. 	6	2	2	2	<ul style="list-style-type: none"> - поняття та зміст ординарного спорту, його структура; - соціальні функції ординарного спорту; - масовість як закономірність функціонування та розвитку ординарного спорту в сучасному суспільстві; - поняття спорту вищих досягнень, його зміст та соціологічна структура; - соціальний генезис та соціальні функції спорту вищих досягнень у сучасному суспільстві; - олімпійський рух як об'єкт соціологічного аналізу; - проблеми комерціалізації та професіоналізації сучасного міжнародного та олімпійського руху.
<p>Тема 10. Соціологія сім'ї.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійна робота студента. 	4	-	-	4	<ul style="list-style-type: none"> - сім'я як соціальний інститут; - сутність, структура та основні функції сім'ї; - тенденції розвитку сучасної сім'ї; - соціальна підтримка сім'ї в українському суспільстві

<p>Тема 11. Соціологічне дослідження: поняття, функції, види, етапи. Вибірка у соціологічному дослідженні.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мультимедійна лекція. • Семинар метод кейсів. • Самостійна робота студента. 	8	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> - соціологічні дослідження, їх роль і місце в структурі соціології; - класифікація соціологічних досліджень, їх функції, види, етапи; - методика, техніка та процедура соціологічного дослідження; - програма соціологічного дослідження; - застосування вибіркового методу у соціологічному дослідженні; - генеральна та вибіркова сукупність, репрезентативність вибірки; - типи та різновиди вибірки.
<p>Тема 12. Методи збору та аналізу соціологічної інформації.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мультимедійна лекція. • Самостійна робота студента. 	6	2	-	4	<ul style="list-style-type: none"> - методи збору соціологічної інформації, особливості їх застосування; - аналіз документів в соціології; - спостереження в соціології; - опитування як метод збору соціологічної інформації; - експеримент у соціологічному дослідженні; - обробка та аналіз соціальної інформації; - прогнозування соціальних явищ та процесів.
<p>Тема 13. Соціологія молоді.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійна робота студента. 	2	-	-	2	<ul style="list-style-type: none"> - сутність та функції соціології молоді; - основні поняття та категорії соціології молоді; - стан дослідження молодіжних проблем у вітчизняній соціології.
<p>Тема 14. Соціологія політики.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійна робота студента. 	2	-	-	2	<ul style="list-style-type: none"> - науковий статус, об'єкт, предмет та функції соціології політики; - типологія політичних рухів; - класифікація політичних партій; - електоральні дослідження в соціології політики; - теоретичні та практичні аспекти соціології політики в зарубіжній та вітчизняній соціології.
<p>Тема 15. Соціологія нації.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійна робота студента. 	2	-	-	2	<ul style="list-style-type: none"> - предмет, об'єкт та історія розвитку соціології нації; - національно-етнічні процеси та відносини; - поняття національного відродження та його місце в соціології нації; - етнонаціональний розвиток сучасної України: стан, проблеми, перспективи.
<p>Тема 16. Соціологія вільного часу.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійна робота студента. 	2	-	-	2	<ul style="list-style-type: none"> - вільний час як структурний компонент суспільного часу; - поняття вільного часу, його структура та елементи.
<p>Тема 17. Соціологія громадської думки.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійна робота студента. 	2	-	-	2	<ul style="list-style-type: none"> - поняття громадської думки, її соціальна природа, зміст та сутність; - основні шляхи і засоби формування громадської думки в сфері фізичної культури та спорту; - поняття про звички та традиції: їх соціальна сутність, зміст та різновиди; - значення громадської думки в подоланні шкідливих звичок.

Тема 18. Соціологія релігії. • Самостійна робота студента.	2	-	-	2	- релігія як соціальний інститут: сутність, функції та форми організації; - становлення соціології релігії як наукової дисципліни; - еволюційні та організаційні форми релігії.
Усього годин	90	18	18	54	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Барвінський А.О. Соціологія: Курс лекцій для студ. ВНЗ: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2015. – 328 с.
2. Білоус В.С. Соціологія у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2018. – 140 с.
3. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій. – К.: І-нт соціології НАН України, 2017. – 320 с.
4. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії / Навч. посіб. – К.: Атіка, 2016. – 480 с.
5. Соціологія: навч.-метод. посібник/Т.Курчаба. – Л.: ПП Сорока Т,Б., 2015. – 184 с.
6. Соціологія: Навч. посіб. / За ред.. С.Макеєва, К.: Знання, 2015. – 455 с.
7. Соціологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Г.Городяненка. – К.: Видавничий центр «Академія», 2016. – 560 с
8. Танчин І.З. Соціологія: Навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2018. – 351 с.
9. Черниш Н. Й. Соціологія: Підручник за рейтингово-модульною системою навчання. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2019. – 468 с.
10. Юрій М.Ф. Соціологія: Підручник. – К.: Кондор, 2017. – 288 с.

Додаткова:

1. Глобальні модерності / За ред. М.Фезерстоуна, С.Леша, Р.Робертсона; Пер. з англ. Т.Цимбал. – К.: Ніка-Центр, 2008. – 400 с.
2. Головатий М.Ф. Соціологія молоді: Курс лекцій. – К.: МАУП, 2016. – 304 с.
3. Городяненко В.Г. Социологический практикум: учебно-методическое пособие. – К.: Изд. Центр «Академия», 2019. – 160 с.
4. Дарендорф Р. У пошуках нового устрою: Лекції на тему політики свободи у ХХІ ст. / Пер. з нім. А.Орган. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – 109 с.
5. Дворецька Г.В. Соціологія: навчальний посібник. Вид. 2-ге, перероб.і доп. – К.: НЕУ, 2019. – С. 347-428.
6. Етносоціологія: Навч. посіб. / За ред. В. Євтуха. - К.: Вид-во УАННП Фенікс, 2016. – 208 с.
7. Коваліско Н.В. Основи соціальної стратифікації: Навч. посіб. – Л.: Магнолія, 2017. – 328 с.
8. Козловець Є.А. Соціологія: Словник термінів і понять. – К.: Кондор, 2016. – 327 с.
9. Культура-суспільство-особистість: Навч. посіб. / За ред. Л.Скокової. – Ін-т соціології НАН України, 2016. – 396 с.
10. Кутуєв П. Концепції розвитку та модернізації в соціологічному дискурсі: Еволюція дослідницьких програм. – К.: Сталь, 2005. – 500 с.
11. Осовський В.Л. Соціологія громадської думки: Навч. посіб. – К.: Вид. дім «Стилос»; ПЦ «Фоліант», 2015. – 186 с.
12. Піча В.М. Соціологія: загальний курс. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України. – К., 2016. – С. 186-234.
13. Серєда В.В. Етносоціологія: Навч. посіб. – К.: Атіка, 2017. – 480 с.
14. Соціологічна теорія: Традиції та сучасність: Навч. посіб. / За ред. А.Ручки. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2017. – 363 с.
15. Циба В.Т. Математичні основи соціологічних досліджень: кваліметричний підхід. – К.: МАУП, 2002. – 248 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Київ // <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека Львівського державного університету фізичної культури, м. Львів, вул. Костюшка, 11.
http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/3411/1/kurchaba_posibnyk.pdf

Політика щодо академічної доброчесності

Плагіат та інші форми нечесної роботи недопустимі. При запозиченні інформації обов'язково посилається на джерело. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час тестів та екзаменів (ут.ч. із використанням мобільних девайсів) заборонені.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Відпрацювання лекційних та семінарських занять здійснюється протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті. Домашні роботи, які здаються із запізненням без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (–25% максимальної кількості балів за кожен тиждень затримки). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Перескладання іспиту відбувається із дозволу деканату.

Політика щодо відвідування

Відвідування лекційних та семінарських занять є обов'язковим. У разі пропуску 1/3 занять студент **не допускається** до підсумкового контролю. Для студентів, що навчаються за індивідуальним планом, перелік завдань і час їх здавання затверджуватиметься індивідуально. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, підготовка або участь у змаганнях) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика оцінювання

Умови допуску до підсумкового контролю

- відвідування (або відпрацювання) не менше 2/3 занять;
- складання підсумкових тестів зі змістовних модулів 1 і 2;
- виконання самостійних робіт №№13-18;
- «накопичення» за курс не менше ніж 18 балів з кожного модуля

Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу. Під час навчання впродовж курсу можна набрати 50% балів від загальної оцінки, інші 50% від загальної оцінки можна отримати на екзамені. Екзамен – усний, згідно з переліком питань.

Лекційні заняття. Лекції проходять у мульти-медіа супроводі. Проте презентації не будуть доступними для ознайомлення після лекційного заняття. Тому важливо робити записи під час лекційних занять. Це дозволить запам'ятати ключові деталі. Що найважливіше – дозволить зосередитися на найважливішій інформації, уважно слухати і критично сприймати подану інформацію. Нотатки не повинні бути надто детальними. Вони повинні бути

Активна участь у семінарському занятті (доповнення, аргументоване заперечення тощо)	3	-	3	3	3	6	6	3	6	-	3	-	-	-	-	-	-	36	
Самостійна робота студента	10	10	10	10	10	10	10	-	-	10	10	20	15	15	15	15	15	200	
Реферат (лекція-візуалізація)	-	-	-	-	-	-	-	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-	50	
Підсумкові тести	-	-	-	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	60	
Метод кейсів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	-	-	-	-	-	40	
Разом:	21	13	21	21	56	29	21	36	44	13	21	63	18	18	18	18	18	48	500*

* – щоб з’ясувати загальну оцінку (кількість отриманих балів), суму балів набраних протягом семестру ділимо на 10.

$$\text{Підсумкова оцінка} = \frac{\text{Соціологія} + \text{Основиправа}}{2}$$

Завдання для підсумкового контролю

1. Соціологія як наука.
2. Об’єкт та предмет соціології.
3. Розкрийте структуру соціологічної системи знань.
4. Функції соціології.
5. Передумови виникнення соціології. О.Конт – засновник позитивістської соціології XIX ст.
6. Соціологічна концепція Г.Спенсера.
7. Соціологічна концепція К.Маркса.
8. Соціологічна концепція Е.Дюркгайма.
9. Соціологічна концепція М.Вебера.
10. Соціологічна концепція П.Сорокіна.
11. Соціологічні школи та напрями.
12. Українська протосоціологічна думка.
13. Соціологічні погляди Г.Сковороди.
14. Особливості початкового етапу становлення української соціології.
15. Радянський період української соціології.
16. Завдання та проблеми сучасної української соціології.
17. Поняття суспільства та його основні ознаки.
18. Ранні типи людського суспільства.
19. Сучасні типи людського суспільства.
20. Соціальна структура суспільства.
21. Соціальна стратифікація суспільства.
22. Поясніть відмінність між поняттями “клас” і “страта”.
23. Визначте основні суттєві риси феномену “середнього класу”, його соціальні функції.
24. Теорія стратифікації К.Маркса.
25. Теорія стратифікації М.Вебера.

26. Теорія стратифікації Е.Райта.
27. Теорія стратифікації Ф.Паркіна.
28. Соціальна мобільність. Види соціальної мобільності.
29. Етапи розвитку гри М.Партен.
30. Теорія розвитку дитини З.Фройда.
31. Теорія розвитку дитини Ж.Піаже.
32. Теорія розвитку дитини Дж.Міда.
33. Розкрийте особливості економічної соціології як спеціальної соціологічної теорії.
34. Проаналізуйте соціальні функції економіки.
35. Поясніть співвідношення економіки з іншими соціальними інститутами.
36. Структура та форми трудової поведінки.
37. Зміст, структура та функції трудової мотивації, її компоненти.
38. Механізми регуляції трудової поведінки..
39. Освіта як соціальний інститут суспільства: функції, принципи, цілі.
40. Освіта і соціалізація особистості.
41. Теорія навчання Б.Бернстайна.
42. Теорія навчання С.Баулеса і Г.Гінтіса.
43. Теорія навчання І.Ліча.
44. Сутність, предмет, об'єкт, функції соціології молоді.
45. Основні поняття та категорії соціології молоді.
46. Сім'я як соціальний інститут.
47. Сутність, структура та основні функції сім'ї.
48. Соціальні проблеми сім'ї та основні тенденції розвитку сучасної сім'ї.
49. Релігія як соціальний інститут: сутність, функції та форми організації.
50. Історичні типи релігійних вірувань.
51. Тенденції розвитку релігії в сучасному суспільстві.
52. Об'єкт, предмет та функції соціології політики.
53. Типологія політичних рухів.
54. Класифікація політичних партій.
55. Обґрунтуйте відмінність між термінами «етнос», «народність», «нація».
56. Етнонаціональний розвиток сучасної України: стан, проблеми, перспективи.
57. Значення і місце фізичної культури у формуванні здорового способу життя людини.
58. Модифікації ординарного спорту.
59. Соціальні функції ординарного спорту.
60. Завдання ординарного спорту.
61. Поняття та соціологічна структура здорового способу життя.
62. Особливості соціологічного аналізу якості фізкультурно-спортивних послуг, їх розповсюдження та вплив в умовах ринку.
63. Зміст та соціологічна структура спорту вищих досягнень.
64. Соціальний генезис та соціальні функції спорту вищих досягнень у сучасному суспільстві.
65. Основні соціологічні проблеми спорту вищих досягнень.
66. Сутність спорту як видовища та засобу масової інформації.

67. Сутність олімпійського руху як об'єкта соціологічного аналізу.
68. Проблеми комерціалізації та професіоналізації сучасного міжнародного спортивного руху: шляхи та перспективи.
69. Механізми регуляції поведінки та соціалізації особистості спеціаліста фізичної культури та спорту.
70. Соціологічна структура особистості спеціаліста фізичної культури та спорту.
71. Розкрити суть мотивації обрання професії спортивного педагога.
72. Значення громадської думки в подоланні шкідливих звичок.
73. Дитячо-юнацький спорт як соціальне явище і фактор соціалізації.
74. Соціологічні проблеми відбору у дитячо-юнацькому спорті.
75. Місце і значення дитячих спортивних змагань у процесі соціалізації.
76. Значення ролі тренера та спортивного колективу у формуванні повноцінної особистості юного спортсмена.
77. Функції та види соціологічного дослідження.
78. Основні етапи проведення соціологічного дослідження.
79. Значення програми соціологічного дослідження.
80. Структура програми, методологічна частина.
81. Методико-процедурна частина програми соціологічного дослідження.
82. Визначення генеральної та вибіркової сукупності.
83. Репрезентативність та критерії її забезпечення.
84. Випадкова вибірка, її переваги та недоліки.
85. Цілеспрямована вибірка, особливості застосування.
86. Розрахунок вибірки в соціологічному дослідженні фізичної культури та спорту.
87. Визначення документу в соціології.
88. Типи аналізу документів.
89. Специфіка методу контент-аналізу.
90. Сутність та класифікація соціологічного спостереження.
91. Переваги та недоліки спостереження в системі збору первинної соціологічної інформації у сфері фізичної культури та спорту.
92. Сутність та різновиди експерименту.
93. Характеристика опитування як методу отримання соціологічної інформації про стан функціонування та розвитку фізичної культури та спорту.
94. Анкетування, його різновиди.
95. Анкета як основний інструмент опитування. Методичні принципи її створення.
96. Специфіка та класифікація інтерв'ю, основні вимоги до інтерв'юера.
97. Метод експертних оцінок та умови його застосування.
98. Суть та особливості соціометричного опитування.
99. Основні вимоги до складання соціометричної анкети.

100. Специфіка проведення соціологічних досліджень у сфері фізичної культури та спорту.
101. Поняття і ознаки держави.
102. Основні теорії походження держав.
103. Загальна характеристика апарату держави.
104. Загальна характеристика законодавчої влади в Україні.
105. Загальна характеристика виконавчої влади України.
106. Поняття і ознаки правової держави.
107. Поняття і ознаки права. Джерела(форми) права.
108. Поняття і структура правовідносин.
109. Поняття і склад правопорушення.
110. Юридична відповідальність : поняття, принципи, ознаки.
111. Види юридичної відповідальності.
112. Поняття Конституції як Основного Закону України.
113. Особисті права і свободи людини та громадянина в Конституції України.
114. Політичні права і свободи людини і громадянина.
115. Конституційно-правове регулювання діяльності громадських об'єднань, політичних партій в Україні.
116. Економічні, соціальні та культурні права і свободи людини та громадянина.
117. Конституційно-правовий статус іноземних громадян, осіб без громадянства, біженців.
118. Класифікація повноважень Верховної Ради України. Їх характеристика.
119. Інститут Президентства в Конституції України.
120. Конституційні повноваження Президента України.
121. Правовий статус і структура Кабінету Міністрів України.
122. Повноваження Кабінету Міністрів України згідно з Конституцією.
123. Місцеве самоврядування в Україні: статус та основні напрямки діяльності.
124. Трудовий договір: поняття, сторони, зміст.
125. Умови та порядок прийняття на роботу.
126. Підстави і порядок припинення трудового договору.
127. Поняття спадщини. Спадкування за законом і за заповітом.
128. Адміністративне право як самостійна галузь права.
129. Поняття злочину. Склад злочину. Стадії вчинення злочину.
130. Поняття неосудності в кримінальному праві.

Завдання соціологічного практикуму (метод кейсів):

1. Спроектуйте механічну вибірку конкретно-соціологічного дослідження.
2. Спроектуйте серійну вибірку конкретно-соціологічного дослідження.
3. Спроектуйте гніздову вибірку конкретно-соціологічного дослідження.
4. Спроектуйте стратифіковану вибірку конкретно-соціологічного дослідження.
5. Спроектуйте стихійну вибірку конкретно-соціологічного дослідження.

6. Сформулюйте проблему, мету і завдання конкретно-соціологічного дослідження дитячо-юнацького спорту.
7. Сформулюйте проблему, об'єкт та предмет дослідження спорту вищих досягнень.
8. Розпишіть етапи робочого плану конкретно-соціологічного дослідження проблеми відбору в дитячо-юнацькому спорті.
9. Сформулюйте три відкритих питання до анкети по визначенню проблеми спорту для інвалідів.
10. Сформулюйте три напіввідкритих питання до анкети по вивченню проблеми дитячо-юнацького спорту.
11. Сформулюйте три закритих альтернативних питання до анкети по вивченню проблем спорту вищих досягнень.
12. Сформулюйте три закритих неальтернативних питання до анкети по вивченню проблеми масової фізичної культури.
13. Подайте схему лінійної форми розміщення питань в анкеті (фізична культура та спорт в школі).
14. Подайте схему табличної форми розміщення питань в анкеті (спорт вищих досягнень).
15. Складіть програму конкретно-соціологічного дослідження по одній із тем соціології освіти.
16. Складіть програму конкретно-соціологічного дослідження по одній із тем соціології фізичної культури та спорту.
17. Складіть методичну частину програми конкретно-соціологічного дослідження по одній із проблем спорту для інвалідів.
18. Складіть робочий план дослідження по темі "Вплив мас медіа на популярність занять фізичною культурою та спортом".
19. Складіть пошуковий варіант стратегічного плану дослідження по довільній темі.
20. Складіть методологічну частину програми конкретно-соціологічного дослідження по одній із тем дитячо-юнацького спорту.
21. Вам належить провести конкретно-соціологічне дослідження проблеми професійної орієнтації молоді. Оберіть варіант стратегічного плану. Обґрунтуйте свій вибір.
22. Намалюйте схему структури анкети і опишіть словесно зміст її основних елементів.
23. В яких випадках, на Вашу думку, в соціології фізичної культури та спорту вживають:
 - 1) спостереження;
 - 2) експеримент;
 - 3) аналіз документів;
 - 4) опитування. Поясніть це на прикладах.
24. Вкажіть основні блоки робочого плану конкретно-соціологічного дослідження.

25. Побудуйте питання до анкети з використанням шкали.
26. Вам належить провести конкретно-соціологічне дослідження по одній із проблем дитячо-юнацького спорту. Які методи збирання інформації доцільно використати? Обґрунтуйте свій вибір.
27. Перерахуйте послідовно етапи конкретно-соціологічного дослідження по одній із тем спорту вищих досягнень.
28. Складіть програму конкретно-соціологічного дослідження по одній із тем спорту для інвалідів.
29. Сформулюйте питання до анкети з проблем масової фізичної культури, подавши їх у двох формах:
 - 1) лінійного розміщення;
 - 2) табличного розміщення.
30. Покажіть на прикладі, як пов'язані між собою:
 - 1) проблемна ситуація;
 - 2) проблема;
 - 3) мета;
 - 4) завдання конкретно-соціологічного дослідження.

1. Навчальний контент «Основи права»

Назви змістових тем	Розподіл годин				Результати навчання. Знати:
	Разом	Л	С	с.р.	
<p>Тема 1. Основи загальної теорії держави</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мультимедійна лекція. • Семінар (доповідь-візуалізація). 	4	2	2		<ul style="list-style-type: none"> - поняття та основні ознаки держави; - теорії походження держави; - функції держави; - форму держави; - ознаки правової держави - механізм та апарат держави.
<p>Тема 2. Основи загальної теорії права</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мультимедійна лекція. • Семінар (доповідь-візуалізація). 	4	2	2		<ul style="list-style-type: none"> - Поняття та відмінності об'єктивного та суб'єктивного права; - Форми права; - Систему права; - Норму права та її структуру; - Правову свідомість та правову культуру; - Юридичну відповідальність; - Склад правопорушення.
<p>Тема 3. Основи конституційного права України</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лекція із застосуванням «мозкового штурму». • Семінар «Мозковий штурм». 	4	2	2		<ul style="list-style-type: none"> - Предмет та систему конституційного права; - Поняття та ознаки Конституції; - Основи конституційного статусу громадян; - Форми безпосередньої демократії; - Повноваження Конституційного Суду.
<p>Тема 4. Основи адміністративного права України</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лекція з розбором мікроситуацій. 	4	2	2		<ul style="list-style-type: none"> - Предмет та систему адміністративного права; - Функції публічного управління; - Правовий статус державних

<ul style="list-style-type: none"> • Семінар «Мозковий штурм». 					<p>службовців;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Статус Кабінету Міністрів України; - Особливості адміністративної відповідальності.
<p>Тема 5. Основи цивільного права України</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мультимедійна лекція. • Семінар рольова гра. 	4	2	2		<ul style="list-style-type: none"> - Предмет та систему цивільного права; - Джерела цивільного права; - Право власності та інші речові права; - Спадкове право; - Зобов'язальне право; - Суб'єкти цивільних правовідносин
<p>Тема 6. Основи трудового права України</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лекція з розбором мікро ситуацій. • Семінар рольова гра. • Аналіз судової практики 	4	2	2		<ul style="list-style-type: none"> - Предмет та систему трудового права; - Джерела трудового права; - Форму та зміст трудового договору; - Робочий час і час відпочинку - Дисциплінарну відповідальність - Укладення та розірвання трудових правовідносин.
<p>Тема 7. Основи земельного права України</p> <ul style="list-style-type: none"> • Семінар рольова гра. • Аналіз судової практики 	2		2		<ul style="list-style-type: none"> - Предмет і систему земельного права; - Ознаки земельної ділянки; - Право власності на землю та право природокористування - Категорії земель - Приватизацію земельних ділянок - Припинення прав на землю.
<p>Тема 8. Основи кримінального права України</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лекція-візуалізація. • Семінар 	4	2	2		<ul style="list-style-type: none"> - предмет та систему кримінального права; - поняття та склад злочину; види злочинів; - Суб'єкти та об'єкти

«сторітеллінг».					злочину; - Співучасть, стадії вчинення злочину; - покарання за вчинення злочину.
Усього годин	30	14	16		

2.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: Основна, додаткова

Основні джерела

1. Основи права України: навчальний посібник / За редакцією М.Я.Ващишин / М.Ващишин, Н.Отчак, М.Теличко, С.Холявка. – Львів : Галицька Видавнича Спілка, 2016. – 228 с.
2. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с.
3. Совгиря О.В. Конституційне право України. Підручник. Повний курс. 2020. 546 с.
4. Цивільне право України. Загальна частина. Підручник . Юрінком Інтер. 2017. 976 с..
5. Сухонос В.В., Білокінь Р.М. Кримінальне право України. Загальна частина. Підручник. 2018. 420 с.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. — К., 1996.
2. Декларація про державний суверенітет України // ВВР України. — 1990. — № 31. — Ст. 429.
3. Закон України "Про міжнародні договори України"// ВВР України. — 1994. — № 10. — Ст. 45.
4. Закон України "Про правонаступництво України" // ВВР України. — 1991. — № 46. — Ст. 617.
5. Закон України "Про уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" // Голос України. — 1998. — № 20. — 20 січ.
6. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р.
7. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року.

8. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р.
9. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення
11. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р.
12. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р.
13. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» //Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №2 – Ст.161.
14. Закон України «Про громадянство України» від 13.11.99 //Офіційний вісник України. – 2001. - №9- Ст.342.
15. Закон України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» від 21 січня 1994 р.
16. Закон України "Про біженців" від 21.06.2001 //Офіційний вісник України. - 2001.- N29. - Ст. 1292; Відомості Верховної Ради України. - 2001. - N47. - Ст. 250.
17. Закон України "Про імміграцію" від 06.07.2001 //Відомості Верховної Ради України.-2001. - N41. - Ст. 197.
18. Загальна декларація прав людини. — К.: Право, 1995.
19. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27 лютого 2014 року № 794-VII //Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 13, ст.222. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
20. Закон України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 року № 2136-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 35, ст.376. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
21. Закон України «Про народовладдя через всеукраїнський референдум» від 26 січня 2021 р. <https://www.rada.gov.ua/news/Povidomlennya/202047.html>

Інформаційні ресурси

Бібліотеки:

1. Бібліотека Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів, вул. Костюшка, 11.
2. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника НАН, м. Львів, вул. Стефаника, 2.

Інтернет:

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Київ // <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. <http://zakon.rada.gov.ua/>

3. <http://www.readbookz.com/cat/11.html>
4. <http://chitalka.info/pravoznavstvo.html>
5. <http://ebk.net.ua/index.htm>
6. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pravo/ Index_Pravo.php
7. <http://www.lawbook.by.ru/>
8. <http://book.li.org.ua/ua/map/r1/>

3. Розподіл балів, які отримують студенти з «Основ права»

На практичному занятті студент може отримати від 1 до 10 балів. максимально студент може отримати 80 балів.

Розділи роботи	Модуль 1								Сума
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
Відповіді на семінарських заняттях	10	10	10	10	10	10	10	10	80
Активна участь у семінарському занятті (доповнення, аргументоване заперечення тощо)	10	10	10	10	10	10	10	10	80
Аналіз законодавчого акту	10	10	10	10	10	10	10	10	80
Реферат (презентація-візуалізація)	10	10	10	10	10	10	10	10	80
Підсумкові тести	10	10	10	10	10	10	10	10	80
Разом:	50	50	50	50	50	50	50	50	400*

* – щоб з'ясувати загальну оцінку (кількість отриманих балів), *суму балів набраних протягом семестру ділимо на 8.*

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		

35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни